

Biologisch, is dat logisch?

Biologisch is in! Biologisch is een hype. Als iets maar biologisch en natuurlijk is, dan lijkt het goed te zijn. Zo wil de heersende publieke opinie ons vertellen. Ook in de golfmarkt lijkt biologisch beheer aan een ware zegetocht bezig te zijn. Een aantal leveranciers zijn actief op de markt met 'concepten' voor biologisch baanonderhoud. Reden genoeg voor Greenkeeper om een aantal mensen uit te nodigen om te discussiëren over de mogelijkheden en onmogelijkheden van biologisch baanbeheer. Wij spreken met Ton Terlouw van Melchemie uit Arnhem, Frans Kind, hoofdgreenkeeper van de Batouwe, Joep Frints van Plagron uit Weert, Dirk-Jan Vink, directeur van golfbaan Welderen uit Elst, Louis Snelders, hoofdgreenkeeper van de Leeuwenberg en Co Vos, directeur van Johan Vos Capelle. Het gesprek vindt plaats op golfbaan de Batouwe in Zoelen bij Tiel. Pius Floris van Plant Health Care kon niet bij het gesprek aanwezig zijn, maar heeft op afstand nog een aantal opmerkingen gegeven.

Wat is biologisch?

Gelukkig dat Greenkeeper geen wetenschappelijk tijdschrift is, want de forumdeelnemers beginnen de discussie al met een stevige vraag: 'wanneer mogen we nu spreken van biologisch beheer?'. Na wat heen en weer discussiëren, concluderen we gemeenschappelijk dat het hier om een vorm van beheer gaat, waarbij we optimaal uitgaan van de biologie van de plant. Feitelijk klopt deze definitie niet. In biologisch landbouw bijvoorbeeld, is het gebruik van chemische middelen in ieder geval taboe. Co Vos: "Ik zou willen zeggen dat biologisch in ieder

geval uit gaat van een geïntegreerde teelt of beheer en dat het uitgangspunt de heilheid van de plant in zijn omgeving dient te zijn. Terlouw hamert sterk op symptoom bestrijding als hij probeert aan te geven waar voor hem de essentie van biologisch ligt. "wij leven in een wereld waarbij de middelen die de industrie ons aanbiedt onze aanpak beperken. De middelen worden weer grotendeels bepaald door de reststoffen die vrijkomen bij tal van industriële processen. Het resultaat is volgens Terlouw een cultuurtechnische aanpak waarbij wij ons volledig richten op symptoombestrijding in plaats dat we kijken naar de oorzaken.

Terlouw

" Als biologisch betekent natuur en milieuvriendelijk, hoort een betrouwbare meststof er gewoon bij"

Frans Kind

" Leveranciers beloven gouden bergen"

Joep Frints

" Uitgangspunt is de bodem. Als daar alles in orde is, wil de plant alleen maar groeien"

Target golf

Wat niet biologisch is, is, zoals zo vaak, makkelijker aan te geven. Dirk-Jan Vink geeft het voorbeeld: " Golfers willen een green die mooi, vol en zacht is en die onafhankelijk van het weer en het seizoen goed houdt. Zelf vind ik het veel leuker om te spelen op een baan waarbij je rekening moet houden met het weer." Deze vorm van targetgolf vereist volgens alle aanwezigen een vorm van beheer van waarbij je niet optimaal uit gaat van de biologie van de plant. Dirk-Jan Vink: " ik ben directeur van een golfbaan en het uitgangspunt voor mij is het golfspel en niet biologisch beheer." Ook de andere greenkeepers sluiten zich daarbij aan. Biologisch zichtwijzen zijn voor hen een middel en geen doel. Greenkeepers en baancommissies maken hun keuze op resultaat en een visuele presentatie van de green.

Bodem moet alles bevatten

Uitgangspunt van de aanpak van Joep Frints, is de bodem. Frints: " Ik kijk eigenlijk niet naar de plant, maar alleen naar de bodem. Als de conditie in de bodem, wat betreft bodemleven en andere condities goed zijn, dan heb je een situatie dat de planten alleen nog maar willen groeien." Frints: " En hoe we die groei dan bereiken maakt mij niet alles uit. Dat zou ook kunnen met chemische meststoffen." Dirk-Jan Vink: " Voordat ik met onze baan begon op Welderen heb ik nog een tijdje geboerd op die plek. De startgift pure stikstof in het voorjaar was dan 105 kg per hectare. Pure stikstof. Als ik dat vergelijk met de zeer beperkte hoeveelheid die wij nu geven op een heel klein stukje van de baan, dan vind ik dat we heel verantwoordelijk en natuurvriendelijk omspringen met die baan.

Louis Snelders

" Ik kies voor een 'schraal' beheer van weinig water en beperkte voeding"

Co Vos

" Biologisch evenwicht in de bodem is onmisbaar, ook op een 'onnatuurlijke' green"

Dirk-Jan Vink

" Het beheer dat wij op golfbanen toepassen, is in vergelijking met de landbouw zeer natuur- en milieuvriendelijk"

Iedereen schijnt het hier mee een te zijn ook al zijn er stemmen die betogen dat zeker op de greens nog een wereld te winnen is. Snelders ziet juist de voordelen in van een voorzichtig en schraal beleid op de greens. "Een schraal gewas is beter voor het spel en is beter bestand tegen de ziektedruk van het voor- en het najaar." Hartje zomer is het geen kunst om goede greens te krijgen. De zaak is om je greens voor te bereiden op de periode die er onherroepelijk weer aankomt.

greenkeeper

In het hele proces van de keuze van golfbanen voor een bepaald bemestingsconcept, is de greenkeeper het centrale punt. Frans Kind is heel duidelijk in zijn stellingname: "iedere leverancier belooft gouden bergen, maar er is nog geen enkel middel dat alles in zich heeft."

Volgens Frints kan dit ook, niet want iedere baan heeft zijn eigen karakteristieken en dat betekent dat iedere greenkeeper zijn eigen keuzes moet maken.

Zowel leveranciers als greenkeepers kijken meewarig naar de praktijk van demo's en proeven die de laatste jaren ontstaan is. Frints: " ik heb alle greenkeepers met wie ik gesproken heb een gratis demo aangeboden. Probleem is vaak dat deze proeven al te vrijblijvend worden uitgevoerd en dat het resultaat daarmee niet representatief is." Frints: " Ik heb het meege maakt dat mijn middel boven op de bestaande meststof of bodemverbeteraar wordt gegeven. Dat heeft natuurlijk helemaal geen zin en is zelfs contraproductief." Terlouw van Melchemie herkent deze praktijk: " wij willen ook goede praktijkproeven uitzetten, maar in Nederland is er eigenlijk geen enkele organisa-

tie bij wie wij terecht kunnen. Dat betekent dat je alleen via demoproeven op golfbanen praktijkervaring kunt opdoen." Kind wil in voorkomende gevallen wel zijn medewerking geven aan praktijkproeven, maar nooit op de baan, altijd alleen op de Pitch en Putt baan, of op de helft van een oefengreen. Kind: "Je kunt het niet hebben dat een stuk van de baan anders is als de rest. Golfers verwachten een baan die van consistente kwaliteit is." Ook Snelders wil ondanks zijn gezonde wantrouwen naar de claims van fabrikanten zijn medewerking verlenen aan praktijkproeven. Dezelfde mening is Vink van Welderen toegedaan. Hij voegt eraan toe: " Ik wil best meedoen aan een praktijkproef, maar het doel moet zijn: een beheer dat een betere kwaliteit geeft en/of economisch goedkoper is." Frints vindt het vooral belangrijk dat een greenkeeper écht achter de proef staat.

Dat hij niet na 2 maanden zegt: " O ja, ik heb die twee zakken nog ergens staan."

Biologische green

De aanwezige greenkeepers hebben voor het moment in ieder geval (nog) niet de keuze gemaakt voor biologisch. Vink: " Ik ga voor het resultaat en of dat biologisch is, is dan van secundair belang." Ook Snelders gebruikt geen echt biologische middelen. Zijn strategie voor gemiddeld snelle, sterke greens die gezond de winter in gaan, is heel eenvoudig. Snelders: " Wij geven weinig water en maaien relatief hoog op 7 mm. Het resultaat is een green die in vergelijking met andere greens een gewone snelheid heeft op de stimpmeter en doorgaans zonder problemen de winter in gaat en doorkomt." Snelders: " Ik weet niet of dit biologisch is, maar met deze aanpak heb ik hele mooie greens die in goede topconditie zijn tijdens het wedstrijdseizoen." Snelders zijn greens doen het goed op een matig dieet van water en mest. Iets wat ook Terlouw van Melchemie propageert.

Terlouw gelooft heilig in het toedienen van slow-release meststoffen met hoofdzakelijk ammonium meststoffen. Ammonium stikstof heeft het grote voordeel dat het de groei van het wortel van de plant stimuleert, terwijl nitraten vooral zorgen voor groei in de top van de plant.

Nitrificatie van het ammonium stikstof zou voorkomen moeten worden door de bufferende werking van de meststof in plaats van een zeer langzaam vrijkomen van de meststoffen. Terlouw stipt hier een gevoelig punt aan bij de greenkeepers. Met name Snelders is bang dat de meststoffen van Melchemie opgemaaid worden. Co Vos: " Opmaaien of kapotmaaien is een reëel gevaar, dat zorgt dat je dure slow-release meststof praktisch waardeloos wordt."

Vos geeft aan dat vaak voor biologisch gekozen wordt als laatst toevlucht. Vos: " Als er op een plaats constant problemen zijn met bijvoorbeeld schimmels, dan kijken beheerders vaak naar biologische middelen voor een antwoord op hun problemen.

Plus Floris van Plant Health Care kon niet bij het gesprek aanwezig zijn, maar wil op afstand wel reageren op de vraag of biologisch baan beheer niet veel duurder zou zijn:

Een hardnekkige mythe. Biologisch is duur? Het omgekeerde is wél waar. Biologisch baanbeheer is bewezen goedkoper. De kostenbesparingen op arbeid, baangebruik, inzet van prikmachines, beregening, probleemoplossingen zoeken en meststoffen zijn juist enorm als een baan biologisch wordt beheerd. We mogen echter niet vergeten dat er een complete cultuur en industrie is opgebouwd rond het "golfgebeuren" De mensen die hiervan afhankelijk zijn mogen terecht bang zijn voor hun boterham. Er is geen weg meer terug. Golf in Nederland wordt biologisch en de greenkeepers gaan voldoende tijd overhouden om de omgeving van de banen goed te onderhouden, bomen eindelijk fatsoenlijk te laten groeien en wilde plantenbeheer in de roughs uit te voeren. Het wordt er echt allemaal beter en mooier op.

imants

DE ENIGE ECHTE IMANTS EARTHQUAKE - UITVOERIC CETES™ OP RUIM 10.000 ha OVER DE HELE WERELD

imants EARTHQUAKE

- ⊕ 4 versnellingen in breedtes van 1,5 m tot 4,5 m (2,1 m tot 2,7 m tot 2,5 m)
- ⊕ 2 versnellingen in werkbreedtes van 250 mm tot 350 mm (250 mm)
- ⊕ Geschikt voor greens, teeg, fairways, voetbal-, rugby- en andere grasparcels etc.
- ⊕ Werkt draai- en kantbaar en bedienbaar. Kies voor duurzame kwaliteit, kies voor een Imants.
- ⊕ Inslag vriesvast, tot een graad die u wilt aangeven.

Imants, Turijnstraatweg 20, Postbus 2, 5540 AA Raaijst
Tel. (0487) 64 24 33 Fax (0487) 64 32 05 info@imants.com

www.imants.com